

Odvolání proti usnesení o nařízení exekuce

V exekučním řízení, podobně jako v řízení o výkon rozhodnutí podle části šesté zák. č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), jsou pro účastníky vytvořeny předpoklady pro aplikaci řádných opravných prostředků.

I. Úvod

V exekučním řízení, podobně jako v řízení o výkon rozhodnutí podle části šesté zák. č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“), jsou pro účastníky vytvořeny předpoklady pro aplikaci řádných opravných prostředků. Klíčovým nástrojem procesní obrany (zejména povinného) je bezesporu samotné odvolání proti usnesení exekučního soudu o nařízení exekuce a pověření soudního exekutora jejím provedením (dále též jako „usnesení“). Předmětem tohoto příspěvku je snaha o výklad příslušných ustanovení jak zák. č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů (dále jen „EŘ“), tak i předpisů souvisejících s odkazem na doktrinní názory a příslušnou judikaturu.

Do úvodu je třeba předeslat, že institut odvolání v exekučním řízení je právě tak nový, jako samo exekuční řízení. Proto se doposud nevygenerovaly konstantní právní závěry týkající se předmětného institutu. Máme však za to, že stávající právní úprava v EŘ a aplikovatelná judikatura, podložená příslušnými názory v odborné literatuře, skýtá i tak dostatek podkladů pro relevantní právní závěry.

II. Orgán a lhůta

Pro řádné uplatnění institutu odvolání proti usnesení o nařízení exekuce je třeba, aby tento procesní úkon byl učiněn včas a byl adresován zákonem určenému orgánu. Proto je třeba odvolání zásadně adresovat exekučnímu soudu (viz dikce ust. § 44 odst. 10 EŘ, „k ostatním soud nepřihlédne a nařízení exekuce potvrdí“).

Zajímavou se jeví otázka, co se stane v případě, že odvolání bude adresováno soudnímu exekutorovi pověřenému provedením exekuce.

Pro zodpovězení této otázky je třeba striktně vycházet z právního rámce daného EŘ a o.s.ř.

Domníváme se, že ve výše uvedené situaci soudní exekutor nemá pravomoc pro vyřízení takového podání. V odborné literatuře lze nalézt doktrinní definici pravomoci: „pravomocí obecně rozumíme oprávnění toho kterého státního orgánu řešit otázky, které zákon svěřuje do jeho kompetence.“

Jinými slovy v konkrétním případě pouze zákon může stanovit oprávnění státního orgánu zabývat se jednotlivými otázkami v souvislosti s exekučním řízením.

Z absence příslušné právní úpravy a vzhledem k manuální (poučovací) povinnosti exekučního soudu při vydání usnesení, jehož obligatorní náležitostí je dle ust. § 44 odst. 6 písm. f) EŘ poučení o odvolání, je třeba dovodit, že soudní exekutor není pravomocný jak pro rozhodování o odvolání (viz. též argumentace ust. § 44 odst. 10 a contrario), tak i jen pro pouhé postoupení podání příslušnému soudu, neboť, jak již bylo výše uvedeno, nelze takovou povinnost soudního exekutora dovodit z EŘ, o.s.ř., ani z jiného platného právního předpisu. Nad to se domníváme, že při takovém postupu, kdy soudní exekutor poučí, resp. přímo postoupí podání adresované nesprávnému orgánu, je i porušením základní zásady civilního procesu, tedy zásady rovnosti účastníků řízení. Ze zásady ignorantia iuris non excusat (neznalost zákona neomlouvá) totiž vyplývá, že je věcí účastníka (odvolatele), aby svůj procesní úkon podal příslušnému orgánu, navíc, když byl v tomto smyslu exekučním soudem poučen. Lhůta pro podání odvolání je dle ust. § 52 odst. 1 EŘ a ust. § 204 odst. 1 o.s.ř. 15 dní. Do lhůty se nezapočítává den, kdy bylo účastníku řízení resp. je-li zastoupen zástupcem s procesní plnou mocí,

jeho zástupci doručeno usnesení. Lhůta pro podání odvolání je lhůtou procesní, proto postačuje, aby poslední den lhůty bylo odvolání podáno na podatelně příslušného soudu, resp. bylo podáno k poštovní přepravě. Zde je na místě připomenout zajímavý judikát Vrchního soudu v Olomouci: „Z hlediska včasnosti podání odevzdáním orgánu, který má povinnost je doručit (poště) ve smyslu ustanovení § 57 odst. 3 OSŘ, je rozhodující, kdy bylo podání odevzdáno (podáno k poštovní přepravě); není rozhodné datum, kdy bylo podání orgánem (poštou) vypraveno. Určující je proto datum na podacím lístku, nikoliv na doporučené zásilce.“

III. Odvolací důvody

Dle ust. § 44 odst. 10 EŘ je proti usnesení o nařízení exekuce přípustné odvolání, v němž nelze namítat jiné skutečnosti než ty, jež jsou rozhodné pro nařízení exekuce; k ostatním soud nepřihlédne a nařízení exekuce potvrdí. Neobsahuje-li odvolání skutečnosti rozhodné pro nařízení exekuce nebo neobsahuje-li žádné skutečnosti, soud usnesením odvolání odmítne. Procesní úkon odvolatele je ex lege limitován odvolacími důvody uvedenými v cit. ustanovení EŘ.

Nejvyšší soud se k problematice restrikce odvolacích důvodů opakovaně vyjádřil, když např. v Usnesení ze dne 21. března 2001, sp.zn. 21 Cdo 1511/2000 v právní větě dovodil, že: „Při výkonu rozhodnutí soud není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost vykonávaného rozhodnutí nebo jiného titulu. Zkoumá pouze, zda exekuční titul, jehož výrokem je vázán, byl vydán orgánem, který k tomu měl pravomoc, zda je vykonatelný po stránce formální a materiální, zda oprávněný a povinný jsou věcně legitimováni, zda je výkon rozhodnutí navrhován v takovém rozsahu, který stačí k uspokojení oprávněného, zda k vydobytí pohledávky nepostačuje výkon rozhodnutí nařízený nebo navržený jiným způsobem, zda vymáhané právo není prekludováno a zda navržený způsob výkonu rozhodnutí není zřejmě nevhodný...“. Nejvyšší soud tento svůj závěr dále rozvedl v Usnesení ze dne 4. dubna 2001, sp. zn. 21 Cdo 2707/2000, když judikoval: „Při výkonu rozhodnutí soud není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost vykonávaného rozhodnutí nebo jiného titulu; obsahem rozhodnutí (jiného titulu), jehož výkon se navrhuje, je soud vázán a je povinen z něj vycházet“ .

Z výše uvedeného proto vyplývá, že skutečnosti, které jsou rozhodné pro nařízení exekuce a které tak tvoří výčet jediných přípustných odvolacích důvodů jsou tyto:

- a) nedostatek pravomoci orgánu, který vydal exekuční titul, jenž má být předmětem exekuce,
- b) absence formální či materiální vykonatelnosti exekučního titulu ,
- c) absence věcné legitimace účastníků exekučního řízení (účastníci ex.řízení nejsou nositeli těch práv a povinností, které vyplývají účastníkům nalézacího řízení z exekučního titulu),
- d) prekluze (zánik) práv a povinností právní událostí (uplynutím času).

Ust. § 58 EŘ stanoví, že způsob provedení exekuce určí exekutor, ust. § 47 odst. 1 EŘ stanoví, že exekutor poté, co mu bylo doručeno usnesení o nařízení exekuce, posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena, a vydá exekuční příkaz ohledně majetku, který má být exekucí postižen. Dle ust. § 47 odst. 3 EŘ není proti exekučnímu příkazu přípustný opravný prostředek. Při vydání usnesení dále není zřejmé, zda a jaký exekuční příkaz soudní exekutor vydá.

Z toho vyplývá, že na rozdíl od řízení o výkon rozhodnutí není možno v odvolání proti usnesení o nařízení exekuce namítat následující skutečnosti, které byly jinak judikovány jako relevantní odvolací důvody právě pro řízení o soudní výkon rozhodnutí:

- a) výkon rozhodnutí je navrhován ve větším rozsahu, než který stačí k uspokojení oprávněného,
- b) k vydobytí pohledávky postačuje výkon rozhodnutí nařízený nebo navržený jiným způsobem,
- c) navržený způsob výkonu rozhodnutí je zřejmě nevhodný.

Jen pro úplnost lze doplnit důvodovou zprávu k exekučnímu řádu: „Proti usnesení o nařízení exekuce je možno podat odvolání, které však nemá odkladný účinek, pokud jde o zákaz nakládání s majetkem povinného. Nepřipouští se blanketní odvolání, tj. odvolání neobsahující žádné důvody“ .

Shrneme-li tedy výše uvedené důvody, dojdeme k závěru, že v exekučním řízení podle EŘ jsou výrazně omezeny odvolací důvody oproti soudnímu výkonu rozhodnutí (toto vyplývá ze všeobecného generálního účinku nařízení exekuce dle EŘ).

Jakékoli námitky, jež jsou svým charakterem námitkami uplatnitelnými pouze v nalézacím řízení jsou neslučitelné se skutečnostmi rozhodnými pro nařízení exekuce, neboť takovou skutečností v žádném případě nemůže být námitka, která mohla a musela být uplatněna v řízení, které je k tomu určeno, tedy v řízení nalézacím, nikoli též v řízení vykonávacím (exekučním). Námitky, resp. důvody odvolání vztahující se k nalézacímu řízení jsou tedy v odvolání proti usnesení o nařízení exekuce irelevantní a soud k nim ex offio nesmí přihlídnout.

Skutečnostmi, které nejsou rozhodné pro nařízení exekuce jsou zejména:

- námitky hmotně-právního charakteru (vady plnění předmětu závazkového právního vztahu, námitky započtení, nesplnění povinnosti oprávněného vyplývající z hmotně-právního titulu, na jehož základě byl vydán exekuční titul, námitka promlčení atd.),
- avšak může se jednat i o námitky procesní (místní nepřislušnost, vady v doručení atd.).

Tyto všechny námitky jsou tedy skutečnostmi, které jsou neslučitelné s ust. § 44 odst. 10 EŘ, které tvoří komplexní právní úpravu odvolacího řízení v exekučním řízení podle EŘ. Proto exekuční soudy musí dle právní normy, stanovené v cit. ust. EŘ odvolání obsahující tyto skutečnosti bez dalšího odmítnout.

IV. Petit odvolání

Odvolatel se dle našeho názoru může v petitu odvolání domáhat pouze změny, či zrušení usnesení soudu prvního stupně a to bezvýjimečně pouze z důvodů uvedených v čl. III.

Označí-li účastník formálně podání jako odvolání, ač je zjevné, že usiluje o zastavení exekuce, resp. o odklad exekuce a adresuje takový procesní úkon ve lhůtě pro odvolání odvolacímu soudu (prostřednictvím soudu prvního stupně) je třeba takové podání kvalifikovat jako odvolání a v souladu se směrnicí cit. ust. § 44 odst. 10 EŘ dovést tyto možná východiska:

- a) důvody uvedené v odvolání nejsou důvody rozhodné pro nařízení exekuce (jde např. o důvody pro zastavení či odklad exekuce uvedené v ust. § 266 odst. 1, § 268, resp. § 290 o.s.ř.),
- b) v odvolání nejsou obsaženy důvody žádné.

V obou těchto případech bude postupovat soud dle ust. § 44 odst. 10 in fine EŘ. Jediným právně konformním závěrem pak musí být, že exekuční soud takové odvolání bez dalšího odmítne s poukazem na to, že návrh na odklad či zastavení exekuce je zcela odlišný procesní úkon, o němž nerozhoduje odvolací soud, nýbrž právě exekuční soud prvního stupně a to na základě důvodů uvedených v ust. § 266 odst. 1 (odložení exekuce) resp. v ust. § 268 a 290 o.s.ř. (zastavení exekuce). Nadto z ust. § 266 odst. 1, § 268 a § 290 o.s.ř. jednoznačně vyplývá, že soud může výkon rozhodnutí (exekuci) odložit, resp. zastavit jen tehdy, byla-li pravomocně nařízena. V opačném případě, pokud bychom připustili, že lze rozhodovat o odložení či zastavení exekuce před nabytím právní moci usnesení, tedy před tím, než exekuce vůbec byla nařízena, dospějeme k absurdním právním závěrům, které vylučují aplikaci většiny důvodů pro zastavení výkonu rozhodnutí, které výslovně s nařízením exekuce (výkonu rozhodnutí) skutkově počítají .

V případech, kdy se odvolatel domáhá v petitu odvolání proti usnesení přerušování exekučního řízení, nelze ani takovému odvolání vyhovět s odvoláním na ust. § 35 odst. 5 EŘ , které stanoví, že „Exekuční řízení nelze přerušit, nestanoví-li tento nebo zvláštní právní předpis jinak.“

Z výše uvedeného vyplývají následující rozdíly od právní úpravy výkonu rozhodnutí dle části šesté o.s.ř. (soudního výkonu rozhodnutí):

- 1) posílení zásady rychlosti a hospodárnosti exekučního řízení, neboť exekuční soud se při

rozhodování o odvolání účastníka exekučního řízení omezí na směrnici uvedenou v ust. § 44 odst. 10 EŘ a vzhledem ke komplexnosti úpravy tohoto institutu bude schopen velmi pružně vyřizovat zjevně bezdůvodné a obstrukční podání povinných vedené snahou exekuční řízení v maximální možné míře pozdržet a eliminovat tak nejpodstatnější výhodu nové právní úpravy exekučního řízení, tedy její rychlost a tím i efektivitu.

2) povinný se na rozdíl od řízení o výkon rozhodnutí může v exekučním řízení odvolat pouze do usnesení, přičemž proti jednotlivým exekučním příkazům, jak bylo již výše uvedeno, samostatný opravný prostředek přípustný není. Z toho m.j. dále vyplývá, že exekuční příkaz je rozhodnutím procesní povahy, kterým exekutor není vázán a může je bez dalšího v průběhu ex. řízení zcela či z části zrušit. Nabytím právní moci usnesení je tak dán právní základ pro zpeněžení majetku povinného, a tím i pro naplnění smyslu a účelu exekučního řízení, tedy rychlého, překvapivého a efektivního zjištění, postižení a zpeněžení majetku povinného a to při zachování všech zákonných procesních prostředků jeho obrany.

V. Závěr

Smyslem institutu odvolání v exekučním řízení je posílit právní postavení jeho účastníků a dále i možnost se procesním způsobem účinně bránit proti neoprávněným zásahům do jejich právní sféry ze strany druhého účastníka, a proti pochybení soudního exekutora resp. exekučního soudu. Je třeba si uvědomit, že účelem odvolání proti usnesení v žádném případě není vytvoření možnosti pro odvolatele nedůvodně prodloužit exekuční řízení a oddálit tak nucené splnění vymáhané povinnosti. Naopak, vzhledem k tomu, že dle ust. § 56 EŘ písemnosti v exekučním řízení doručuje vždy exekutor, bude pravidlem, že v okamžiku doručení usnesení a tím i reálné možnosti podat odvolání, bude majetek povinného zpravidla z velké části (či úplně) na základě poskytnuté součinnosti dle ust. § 33 EŘ zjištěn a vzhledem k existujícímu zablokování dispozice s majetkem povinného prostřednictvím exekučních příkazů i zajištěn, bude pro povinného krajně nevýhodné tuto situaci bezúčelně prodlužovat.

Mgr. Aleš Eppinger, exekutorský koncipient

Exekutorský úřad Praha 1

JUDr. Jan Veselý Ph.D., soudní exekutor

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)

- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)